

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120207141
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2120207141.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XX, dieťa rodičov - matka: U. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. U. XXXX/XX, F., naposledy bytom N. Y. XX XXX, R. U. XX/X, FE T., Z., a otec: neuvedený, maloletý t.č. v pestúnskej starostlivosti pestúnov: 1. U. K., nar. XX.XX.XXXX, 2. L. K., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom U. XX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny K., Z., na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie, ktorým ukladá pestúnom v 1. a 2. rade povinnosť odovzdať maloletého U. do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov O., V. XX, Z., ktoré neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

II. Súd u s t a n o v u j e Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny K. Z., za procesného opatrovníka na zastupovanie maloletého U. v konaní.

III. Súd z a č í n a konanie vo veci zrušenia pestúnskej starostlivosti a vo veci ďalšej náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa.

odôvodnenie:

1. Dňa 14.09.2020 bol tunajšiemu súdu doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z. zo dňa 14.09.2020, ktorým navrhuje, aby súd neodkladným opatrením v zmysle § 367 CMP rozhodol o odovzdaní maloletého dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a to N. V. XX, Z.. Návrh vo veci samej podaný nebol.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ odôvodnil tým, že maloletý bol manželom K. zverený do pestúnskej starostlivosti rozsudkom OS Senica č.k. 10P/16/2020-82 zo dňa 07.05.2020, právoplatným dňa 20.06.2020. Dieťa do svojej starostlivosti prevzali dňa 25.06.2020 a od tejto doby mu zabezpečujú celodennú starostlivosť. Dňa 02.09.2020 sa pestún v 2. rade skontaktoval s tunajším úradom určeným na sprostredkovanie NRS a oznámil, že sa o dieťa viac nemôže s manželkou starať, nakoľko starostlivosť o neho nezvládajú, dieťa neustále plače. Tunajší úrad ihneď kontaktoval ÚPSVaR F., ktorý vedie spisovú dokumentáciu maloletého dieťaťa a informoval ich o vzniknutej situácii. ÚPSVaR F. ich následne požiadal o vykonanie návštevy v domácnosti manželov a poskytnutia pomoci a podpory rodine. Na základe dohovoru s manželmi dňa 09.09.2020 navštívili rodinu. Počas pohovoru manželia uvádzali, že u oboch manželov ide v poradí o druhé manželstvo. Z prvého manželstva má pestúnka v 1. rade tri deti, pestún v 2. rade má z predchádzajúceho manželstva syna, ktorý bol po rozvode manželstva zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bol s maloletým upravený styk. Pestún v 2. rade mal s bývalou manželkou tiež v pestúnskej starostlivosti maloletú X. Y., nar. XX.XX.XXXX, ktorá po rozvode manželstva bola zverená do starostlivosti C. K.. S obomi deťmi sa i po rozvode naďalej stretáva a majú medzi sebou dobrý vzťah. Pestúni spoločné vlastné deti nemajú, avšak rozsudkom OS Trnava č.k. 32P/54/2018-225 zo dňa 27.11.2018, právoplatným dňa 27.11.2018 si manželia osvojili maloletého F. L. K., nar. XX.XX.XXXX. Obaja manželia sa vyjadrili, že maloletý U. je veľmi citlivé dieťa. Po

príchode do rodiny sa adaptoval pomerne rýchlo, avšak manželia si na dieťati začali všímať, že nevedel robiť základné pohyby - sám sa posadiť, ložiť, bol často nepokojný, plačlivý, išli mu zúbky. Maloletý sa často v noci budí s veľkým „afektívnym revom“, búcha si hlavičku do steny, stoličky, či postielky, silno kúše do vankúša a doškriabe si celú tvár. Z toho dôvodu sami navštívili detskú neurologičku U. P., ktorá dieťaťu na základe manželmi opísaných prejavov predpísala lieky na upokojenie a odporučila mu rehabilitácie - formou cvičenia Vojtovej metódy, ktorú s maloletým manželmi cvičili. Obaja manželia poukazovali na fakt, že majú veľkú rodinu, vychovali 6 detí, avšak ani pri jednom sa s takýmito prejavmi nestretli. Dieťaťko si stále nevie zastabilizovať svoj denný a nočný režim. Manželom ponúkli možnosť spolupráce s odborným tímom N. O. V., ktorú prijali. Dňa 10.09.2020 s dieťaťom navštívili ešte detskú psychiatričku, ktorá ale dieťaťu predpísala veľmi silné lieky, ktoré mu však z obavy o jeho život a zdravie odmietli podať a ihneď na nasledujúci deň sa dostavila na tunajšie oddelenie pestúnka maloletého. Uviedla, že sa spoločne s manželom po dôkladnom prehodnotení ich celkovej rodinnej situácie rozhodli požiadať o zrušenie pestúnskej starostlivosti a zároveň žiadajú okamžité umiestnenie dieťaťka do CDR, ktoré aktuálne vnímajú ako najlepšie riešenie v jeho záujme. Maloletý podľa vyjadrenia pestúanky potrebuje intenzívnejšiu starostlivosť, nakoľko je to veľmi citlivé dieťa, ktoré citlivo reaguje na akékoľvek nové podnety. Takúto starostlivosť mu manželia aktuálne nemôžu poskytnúť, myslia si, že pre neho bude najlepšie, ak bude vyrastať v rodine, kde bude sám a budú sa mu môcť naplno venovať. Matka maloletého trpí psychiatrickou diagnózou - údajne schizofréniou. Nemôže sa o neho starať, žije v Z., rovnako podľa informácií navrhovateľa nie je nikto iný z jeho rodiny, kto by sa o dieťa dokázal postarať. Vzhľadom k tomu, že pestúni už nedokážu zabezpečiť starostlivosť o maloletého a aktuálne nie je ani nikto iný z jeho rodiny, kto by prevzal starostlivosť o dieťa, navrhovateľ navrhuje, aby súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým uloží pestúnom povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, do starostlivosti N., V. XX, Z..

3. Súd si z Okresného súdu Senica vyžiadal konečné rozhodnutia o maloletom dieťati vo veciach sp.zn. 7P/4/2020 a 10P/16/2020. Z rozsudku č.k. 7P/4/2020-60 zo dňa 09.07.2020 vyplýva, že návrh na vyslovenie osvojitelnosti maloletého bol zamietnutý. Z rozsudku č.k. 10P/16/2020-82 zo dňa 07.05.2020 vyplýva, že maloletý bol zverený do pestúnskej starostlivosti a matka bola zaviazaná platiť na neho výživné.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (1) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak. (2)

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (1) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. (2)

8. Podľa § 328 ods. 1 až 3 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. (2) Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať. (3)

9. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylučenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. (1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. (2)

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len o určený čas. (1) Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. (2)

11. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

12. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

13. Podľa § 367 ods. 1 až 3 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. (2) Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (3)

14. Predovšetkým súd uvádza, že hoci nie je príslušným na konanie vo veci maloletom dieťaťu (keďže príslušnosť má založenú Okresný súd Senica, ktorý o maloletom dieťaťu naposledy rozhodoval), rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a to s poukazom na ustanovenie § 113 CMP, v zmysle ktorého, ak príslušný súd nemôže včas vykonať procesné úkony, koná súd, v ktorého obvode sa maloleté dieťa zdržiava. Keďže o predmetnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné rozhodnúť v lehote 7 dní, v prípade postúpenia veci Okresnému súdu Senica by tomuto súdu nezostal dostatok času na rozhodnutie o návrhu. O návrhu preto rozhodol tunajší súd, v obvode ktorého sa maloletý zdržiava, a následne vec postúpi Okresnému súdu Senica ako príslušnému súdu.

15. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého dieťa alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o maloleté dieťa.

16. Po oboznámení sa s návrhom mal súd za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Pestúni zabezpečujú starostlivosť o maloletého od 25.06.2020, pričom v jej priebehu sa ukázalo, že starostlivosť o maloleté dieťa je ťažko zvládnuteľná, maloleté dieťa je veľmi citlivé, často sa v noci budí s veľkým „afektívnym revom“, búcha si hlavičku do steny, stoličky, či postieľky, silno kúše do vankúša a doškriabe si celú tvár. Ani detskou neurologičkou odporučené cvičenie Vojtovej metódy nevedlo k stabilizácii maloletého a maloletý si stále nevie zastabilizovať svoj denný a nočný režim. Napriek tomu, že pestúni vychovali viac detí, starostlivosť o maloletého nezvládajú, pričom umiestnenie maloletého do CDR považujú za najlepšie riešenie v záujme maloletého dieťaťa, keďže podľa nich maloletý potrebuje intenzívnejšiu starostlivosť, ktorú mu pestúni aktuálne nemôžu poskytnúť.

17. Z uvedeného vyplýva, že napriek poskytnutej pomoci zo strany príslušných orgánov pestúni viac nedokážu zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa s prihliadnutím na jeho komplikovaný vývin, pričom niet žiadnej fyzickej osoby, ktorej by maloletý mohol byť zverený do starostlivosti, bolo preto potrebné neodkladným opatrením maloletého umiestniť do N., a to do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

18. Súd pritom uložil pestúnom neodkladným opatrením povinnosť odovzdať maloletého do uvedeného zariadenia. Toto uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

19. Podľa § 30 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.

20. Podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

21. Podľa § 31 ods. 3 ZR, kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

22. Podľa § 31 ods. 4 ZR, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

23. Podľa § 68 ods. 1 a 2 CSP, v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. (1) Procesný opatrovník je osoba ustanovená z dôvodov uvedených v tomto zákone súdom, ktorý spor prejednáva a rozhoduje. (2)

24. Podľa § 69 CSP, súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

25. Podľa § 117 CMP, ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

26. V zmysle citovaných ustanovení súd ustanovil maloletému dieťaťu vo výroku II. tohto uznesenia procesného opatrovníka, ktorý bude zastupovať záujmy maloletého dieťaťa v tomto konaní. Za procesného opatrovníka pritom ustanovil podľa bydliska maloletého dieťaťa (určeného bydliskom pestúnov, ktoré je navyše aj jeho trvalým pobytom) miestne príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Z., keď návrh na ustanovenie blízkej osoby za opatrovníka podaný nebol.

27. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

28. Podľa § 111 písm. l), n) a o) CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o l) ústavnej starostlivosti a iných výchovných opatreniach, n) pestúnskej starostlivosti, o) zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

29. Podľa § 52 ods. 1 písm. e) ZR, pestúnska starostlivosť zaniká e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti.

30. Podľa § 52 ods. 2 ZR, súd zruší pestúnsku starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak pestún zanedbáva starostlivosť o maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to požiada pestún.

31. Podľa § 52 ods. 6 ZR, ak zanikne pestúnska starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté

dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej starostlivosti o dieťa; ak súd zistí, že u maloletého dieťaťa sú predpoklady na osvojenie, začne aj bez návrhu konanie o osvojiteľnosti.

32. Vzhľadom na to, že navrhovateľ neodkladného opatrenia nepodal návrh vo veci samej, pričom súd má za to, že je potrebné ďalej konať o zrušení pestúnskej starostlivosti a o ďalšej náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa, začal súd vo výroku III. takéto konania v zmysle § 23 ods. 2 CMP.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d) CSP, § 377 ods. 1 CMP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Proti výrokom II. a III. tohto uznesenia odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP a § 59 CMP a contrario).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.